

2014-04-10

Ärendenr *KS 2014/102*

Motion till kommunfullmäktige i Ystad

Obligatorisk land-el anslutning för färjetrafik i Ystad Hamn.

Ystad 7.4.2014

Bakgrund: I Ystad är hamnen placerad mitt i staden i ett centralläge. Hamnens utbyggnad var ursprungligen riktad åt stadens viktiga fiskeindustri samt dåtida handelfartygsbesök så att dessa kunde lossa och lasta sitt gods. På modernare tid så har färjetrafiken tagit över hamnen i Ystad. Idag handlar det främst om gods och passagerartrafik dagligen till/från Polen och Bornholm med färjor. Sedan många år finns det klagomål på buller och utsläpp i luft från dessa färjor. Främst när vinden ligger på så är utsläppen märkbara i hela Ystad stad. Oftast mest tydliga i Östra Förstaden men känns ända bort mot gjuteriområdet. Utsläppen från färjetrafiken är av väldigt farlig art och invånarnas hälsa äventyras. Vetenskapliga rön visar att partiklar från bränsleförbränning kan orsaka astma, allergier, och även cancer. I den samhällsekonomiska analysen samt mätninganalyser gjorda i hamnen så beräknas att 20 % av Ystads befolkning utsätts dagligen för allvarliga hälsorisker genererade från färjetrafiken i Ystad Hamn. I väntan på att Mark och Miljödomstolen avgör om Ystads hamn skall få ett slutgiltigt miljötillstånd att fortsätta denna verksamhet eller om man lägger ett förordnande mot färjetrafiken i innerhamnen så bör Ystads kommunfullmäktige ta saken på största allvar. Förhandlingar mellan Ystads Hamnbolag och rederierna har pågått i årtal och måste nu avslutas med ett för kommuninvånarna tydligt och märkbart bättre resultat än vad som nu råder. Klara miljöförbättrande åtgärder/direktiv måste gälla för fortsatt färjetrafik i Ystad Hamn.

Inför ansökan enligt miljöbalken för att få ett miljötillstånd att bedriva miljöfarlig hamnverksamhet ingick samrådsprocessen 2006 och i denna tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Här framgår av handlingarna att klagomålen från kommuninvånarna på miljöolägenheterna varit enormt stort i många år. I de nödvänliga luft och bullermätningarna, under samrådsprocessen, framgick även att verksamheter genererade inom hamnbolagets ansvarsområde låg över gällande gränsvärden inom vissa mätningar.

Inför detta faktum fanns tre alternativ att välja på:

1. Flytta delar av hamnverksamheten som genererade olägenheterna till yttre hamnbassängen.
2. Upphöra med hamnverksamheterna som var orsakerna till att gränsvärdena överskreds.
3. Genomföra åtgärder på befintlig plats så att gränsvärdena för olägenheterna uppfyller kraven enligt gällande miljö kvalitetsnormer. Ombord på färjorna kan man installera katalytisk avgasrening på hjälpmaskiner som är i drift under hamnliggetiden och därmed komma tillrätta med luft olägenheterna. Ifråga om buller reducerande åtgärder kan till exempel fläktsystemen behövas ses över alternativt byggas om. Detsamma gäller för hydraulpumpar som är i drift under hamnliggetiden och som tidvis kan låta väldigt energiverande för omgivningen. Alternativt och om nu inget genomförs direkt på färjorna så kan man under hamnliggetiden stoppa färjornas hjälpmaskiner genom att koppla in land-el. Därmed skulle miljön förbättras avsevärt för kommuninvånarna liksom för besättningen i maskinrummen ombord i färjorna. För att detta skall få önskad effekt bör rederierna som ansvarar för driften av respektive färja vara positivt inställda till de miljöförbättrande åtgärderna.

Ansvariga för miljön på landsidan har alltså haft möjligheter att ta ställning till vad som skulle genomföras för att nuvarande hamnverksamhet skall kunna fortsätta även i framtiden. Man nämnde senare möjligheterna till alternativ 3 och en land-el anläggning. Tydligt fanns det inte förhandlingsutrymme med färjerederiernas ledningar om att genomföra direkta åtgärder ombord.

I foljebrevet till ansökan enligt miljöbalken för vattenverksamhet och hamnverksamhet i Ystad Hamn som inlämnades till Miljödomstolen i slutet av 2006 skrev de sökande Ystad Kommun och YHLAB bl.a följande.

"Fokus är naturligtvis på de mjuka värden som skall skapas genom att vi fortsatt arbetar med miljöfrågorna tillsammans med opererande rederierna. De värden som uppmätts betr. svaveloxid, koldioxid och partiklar pekar på att vi har ett bra utgångsläge. Närmast ligger möjligheten att ytterligare förbättra situationen i att ansluta fartygen till land-el. Vår ambition är att för Ystad Hamn upp till en ledande position i Östersjön beträffande miljöpåverkan från trafiken och därmed uppnå en långsiktig hållbar samhällsutveckling."

Miljödomstolen fastställde senare i sin professionella bedömning att det skall vara ett tvingande krav att en land-el anläggning skall finnas i Ystad Hamn i framtiden. Tydligt såg inte Miljödomstolen lika positivt som sökandena på hamnverksamheternas negativa inverkan på miljön i Ystad. Främsta orsaken till att Miljödomstolen beslöt om en land-elanläggning som ett tvingande krav var det lågfrekventa bulleret från hamnverksamheten. Detta nämndes inte av sökandena i följebrevet. Starkt bidragande faktor till Miljödomstolens tvingande beslut var sannolikt även det stora antalet inkomna yttranden från kommuninvånarna till Miljödomstolen över en mängd miljöolägenheter relaterade till den aktuella hamnverksamheten.

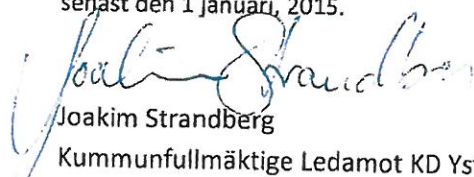
Motivering: Hamnbolaget har haft väldigt gott om tid på sig att förhandla med sina tre polska rederikunder så att färjorna blir klara att ta i bruk land-el anläggningen som i nuläget kostat skattebetalarna i runda tal 35 miljoner kronor. Något rederi men inte alla har haft en viljeyttring och byggt om någon av sina färjor, men inte alla, så man kan koppla in land-el. För ett rederi som ansvarar för två färjor verkar det snarast som om förhandlingarna helt har gått i stå, trots att dessa färjorna ligger längst in i hamnen och närmast centrum och därmed skapar de största olägenheterna för de närboende intill hamnen. Land-el anslutning minskar utsläppen och buller med upp till 80 %. Det är av stor vikt att Ystad hamn och Logistik AB får klara direktiv hur de skall utforma sina miljökrav i de avtal som skrivs med rederierna för färjetrafiken. Argumenten att Ystad Hamn inte rör över rederierna saknar fullständig relevans. Bygger Ystad Hamnanläggningar för tidtabellbunden färjetrafik skriver man givetvis ett avtal med rederiet. Avtalet fastställer de villkor man önskar. Kan eller vill inte rederiet uppfylla de villkoren blir det naturligtvis ingen trafik för det aktuella rederiet till Ystad hamn. Ystad Hamn och Logistik AB skall inte konkurrera genom att inte kräva tidseniga miljökrav på rederierna.

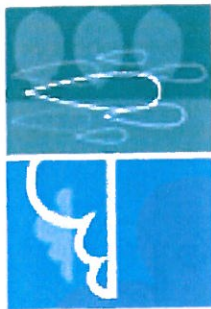
Bedömning

I enighet med Ystads lokala miljöprogram Agenda 21 kan den största delen av problematiken lösas genom obligatorisk land-el anslutning för alla rederiers färjor som har ett hamnliggande i Ystad hamn mer än två timmar. I miljöprogrammet förband sig för övrigt Ystad Hamn och Logistik AB att i Ystad kommuns miljöbokslut från 2010 verka för att samtliga sydsvenska hamnar samverkar för att minska utsläppen från färjetrafiken. I Ystad MaTs, som antogs av kommunstyrelsen i april 2006 fastslogs att Ystads Hamn och Logistik AB skall tillsammans eller separat av en part, om så är relevant, förhandla och verkställa ett avtal med rederierna, som skall gälla från och med den 1 januari, 2015.

Förlag till beslut:

--Ystad kommunfullmäktige **beslutar** att genom avtal säkerställa att samtliga färjor i tidtabellbunden trafik vid avtalad ordinarie färjekaj i Ystad hamn med en hamnliggetid som överstiger 2 timmar snarast möjligt efter ankomst skall anslutas till Ystad Hamns land-el anläggning med en ombord fullt ut fungerande anläggning. Anslutningen skall vara inkopplad så länge som det är praktiskt möjligt före avgång. Detta skall träda i kraft senast den 1 januari, 2015.

Joakim Strandberg
Kommunfullmäktige Ledamot KD Ystad

FRISK LUFT / BARA NATURLIG FÖRSURNING

Nationellt mål för Frisk luft innebär:

Luften skall vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Nationellt mål för Bara naturlig försurning innebär:

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning skall underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen skall heller inte öka korrosionshastigheten i tekniska material eller kulturföremål och byggnader.

Lokalt mål: Luftutsläpp av föroreningar från vägtrafiken, fartygstrafiken, industrier, energianläggningar och från uppvärmnings-system minimeras

Atgärd enligt miljöhandlingsprogram 2005	Ansvar	Utförande enl. m.p. 2005	Kommentar 2009	Kommentar 2010
I lokala föreskrifter anges regler för vedeldning inom tätbebyggda områden.	Miljöförb	Pågående	Genomfört	Genomfört
I ett klimatprogram redovisas utsläpp av växthusgaser (spec. koldioxid) och hur utsläppen kan minskas.	LoU / Ystad Energi m.fl.	Pågående	En arbetsgrupp arbetar med att ta fram en klimat- och energistrategi.	Pågår
I planarbetet görs vid behov trafikutredningar och miljökonsekvensbeskrivningar för bedömning av påverkan från trafikalt- rande verksamheter som t.ex. större externa handelscentra.	SAM- Plan o Bygg	Fortlöpande	Detta görs	Detta görs
Ystads kommun ska verka för att samtliga sydsvenska hamnar samverkar för att minska utsläppen från fartygstrafiken.	LoU / Yst. Hamn	Fortlöpande		Detta görs
Kommunen ska verka för att tankställen med biogas eller annat alternativt drivmedel kan uppföras.	LoU	Fortlöpande	Tankställe för biogas och E-85 finns nu i kommunen	Kommunen deltar i en förstudie om biogasproduktion i sydöstra Skåne.

YstadMaTs

Ett miljöanpassat transportsystem i Ystad

(/globalassets/dokument/sam/ystadmats_miljoanpassattransportsystem.pdf)

YstadMaTs antogs av kommunstyrelsen den 26 april 2006 eftersom kommunen likt övriga Sveriges kommuner och även andra länder har problem med att trafiken förorsakar negativa effekter på människors hälsa och miljön. Vetenskapliga rön visar att partiklar från fossil bränsleförbränning kan orsaka astma, allergier, och även cancer.

I enlighet med Agenda 21 och miljöhandlingsprogrammet, som antogs av kommunfullmäktige i Ystad våren 2005, ska de negativa miljöeffekterna reduceras och ett miljöanpassat transportsystem ska upprättas.

För att Ystads kommun ska reducera bidraget till miljöförstöringen som emanerar från motortrafiken behöver åtgärder sättas in på ett flertal områden. Åtgärderna är inriktade på att:

- minska motortrafikarbetet totalt och
- minska emissionerna från motortrafiken.

För att åstadkomma detta fokuseras åtgärderna på områden där de miljömässiga vinsterna bedöms som störst. Framförallt läggs resurser inom projektet YstadMaTs på att överföra bilresenärer till cykel eller till kollektivtrafiken samt åtgärder för att minska användningen av fossila bränslen hos motortrafiken.

